

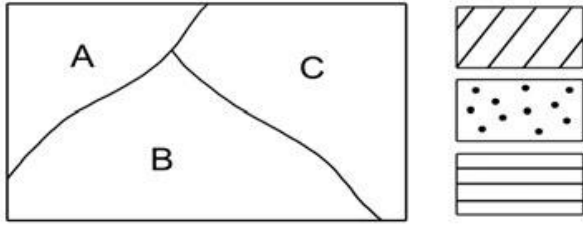
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

RESPUBLİKA FƏNN OLİMPİADALARI
RESPUBLİKA MƏRHƏLƏSİ
YARIMFİNAL TUR

11.03.2017

COĞRAFIYA
9-cu SİNİF

1. Verilən təsvir hansı üsuldur və nəyi əks etdirir:

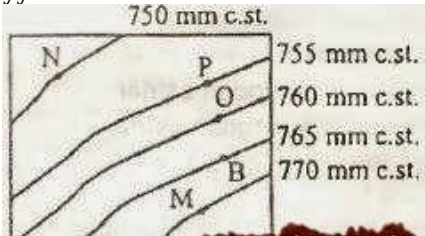

- A) Kartodiyagram - hər hansı göstəricinin ərazi daxilində dəyişməsinə
 B) Kartoqram – coğrafiya xəritəsi ilə diaqramın birləşməsini
 C) Kartoqram - hər hansı göstəricinin ərazi daxilində dəyişməsini
 D) Xəritə-sxem – coğrafi məlumatların əyani surətdə təsvirini
 E) Sxem - xəritədə statistik göstəriciləri əks etdirir

2. Skandinaviya yarımadası üçün xarakter olan relyef formaları hansılardır?

- A) Fyordlar, şxerlər, karst mağaraları
 B) Moren tirələri, troq dərələri, fyordlar
 C) Moren tirələri, dyunlar, troq dərələri
 D) Moren təpələri, novlar, polderlər
 E) Fyordlar, horstlar, barxanlar

3. İzobarlar əsasında nöqtələr arasındakı hündürlük fərqi müəyyən edin:

- A) 5 m B) 100 m C) 10 m D) 50 m E) 500 m

4. Fyordların, polderlərin, moren tirələrinin mövcud olduğu ölkələrin müvafiq ardıcılığını tapın:

- A) Norveç, Niderland, Finlandiya
 B) Norveç, Finlandiya, Niderland
 C) Finlandiya, İsveç, Yunanistan
 D) Niderland, Almaniya, İspaniya
 E) Finlandiya, Belçika, İtaliya

5. Platforma tavaları üçün səciyyəvi olan mühüm cəhəti təyin edin:

- A) Metamorfik süxurlardan təşkil olunmuşdur
 B) Kristallik bünövrənin alt qatıdır
 C) Filiz faydalı qazıntılar ilə zəngin olur
 D) Süxurlar qırıq yatım formasına malikdir
 E) Süxurlar əsasən üfüqi lay şəklində yatır

6. Relyef formalarına uyğun gələn və müvafiq olaraq Asiya, Avropa və Cənubi Amerikada yerləşən coğrafi obyektləri müəyyən edin:

- A) 1- Almaniya-Polşa, 2 - Orta Sibir, 3 - Braziliya
 B) 1- Qərbi Sibir, 2 - Anadolu, 3 - Pataqoniya
 C) 1- Böyük Çin, 2 - Şərqi Avropa, 3 - Kolorado
 D) 1- Qərbi Sibir, 2 - Valday, 3 - Qviana
 E) 1- Amazon, 2- Mərkəzi Düzənlik, 3 - Almaniya-Polşa

7. Ölkələrə uyğun gələn zirvələri seçin:

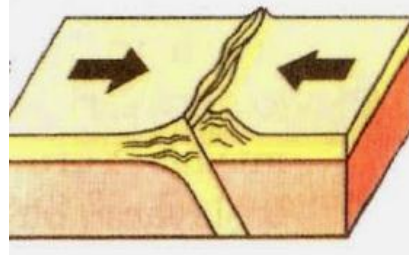
1. Norveç	a. İ.Somoni
2. İran	b. Qalxepiggen
3. Tacikistan	c. Dəməvənd
4. Türkiyə	d. Ağrıdağ

- A) 1 - c, 2 - b, 3 - a, 4 - d
 B) 1 - b, 2 - c, 3 - a, 4 - d
 C) 1 - a, 2 - d, 3 - b, 4 - c
 D) 1 - d, 2 - c, 3 - a, 4 - a
 E) 1 - d, 2 - b, 3 - a, 4 - c

8. “.....Çayların gətirdiyi allüvial çöküntülərlə örtülmüşdür. Regionun şimalında Böyük və Kiçik Xinqan dağları yerləşir. Ərazidə əhalini məskunlaşması sıxdır” – ifadələrinin hansı düzənliyə aid olduğunu tapın:

A) Tibet yaylası	C) Böyük Çin düzənliyi
B) Qobi yaylası	D) Dekan yaylası
	E) Qanq ovalığı

9. Verilən sxemə uyğun yaranan relyefi müəyyən edin:

A) Himalay dağları	C) Kordilyer dağları
B) And dağları	D) Böyük Suayrıcı dağları
	E) Orta okean sıra dağları

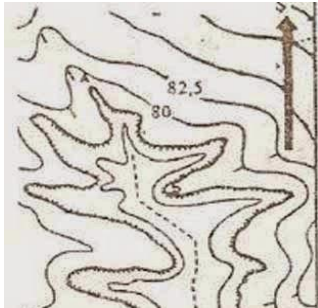
10. Dünyanın ən zəngin qalay-volfram qurşağının yerləşdiyi ölkələr:

- A) İndoneziya, Hindistan
 B) Malayziya, İran
 C) İraq, Meksika
 D) Tacikistan, Özbəkistan
 E) Malayziya, Tailand

11. Plato nədir?

- A) Yaylalarda çökək və hamar ərazilər
 B) Dağlıq ərazilərdə əlverişli keçidlər
 C) Dağlıq ərazilərdə səthi hamar yaylalar
 D) Dağlıq ərazilərdə şış uclu zirvələr
 E) Bir-birinə paralel yerləşən dağ silsilələri

12. Səth axınlarının istiqamətini müəyyən edin:

- A) Cənubdan -şimala
 B) Şimaldan-cənuba
 C) Cənub-şərqdən şimal-qərbə
 D) Şimal-qərbdən-cənub-şərqə
 E) Cənub-şərqdən şimal-qərbə

13. Horst və qrabenlərdə yarana bilər:

- A) abissal düzənliklər C) moren tirəsi
 B) polderlər D) şalalə E) qalxan

14. Verilən ərazinin bitki örtüyünün kəsib olması hansı amil ilə əlaqədardır:

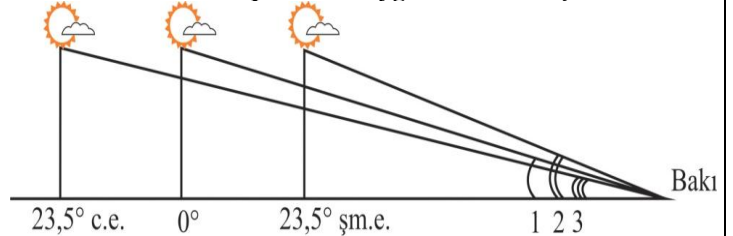

- A) Okeana yaxınlıq amili C) Süxurların müxtəlifliyi amili
 B) İqlim qurşağı amili D) Daxili sular amili
 E) Relyef amili

15. Əhaqqar, Tibesti, Darfur massivləri üçün səciyyəvi cəhətləri müəyyən edin:

1. Relyefin əmələ gəlməsində endogen proseslər fəal iştirak edir
 2. “Şahid dağlar” geniş yayılmışdır
 3. Ekzarasiya nəticəsində yaranan relyef formaları üstünlük təşkil edir
 4. Hündürlükləri 2000-3000 m arasındadır
 5. Əhalinin məskunlaşması zəifdir
 6. Qədim dövrlərdə Qərbi və Şərqi Afrikanı birləşdirən yollar bu ərazidən keçmişdir
 A) 2, 4, 5 B) 1, 3, 5 C) 2, 3, 6
 D) 1, 4, 5 E) 3, 5, 6

16. Sxemdə 1, 2, 3 rəqəmlərinə uyğun fikirləri seçin:

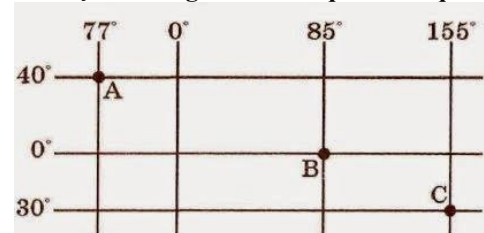
- A) 1- Günəş şimal və cənub yarımkürələri eyni dərəcədə işıqlandırır
 2- Bakıda qış fəslidir
 3- Şimal qütbündə qütb gündüzləridir
 B) 1- Günəş şimal və cənub yarımkürələrini eyni dərəcədə işıqlandırır
 2- Bakıda yay fəslidir
 3- Cənub qütbündə qütb gündüzləridir
 C) 1- Cənub yarımkürəsi daha çox miqdarda işıqlanır
 2- Bakıda yay fəslidir
 3- Cənub qütbündə qütb gecələridir
 D) 1- Şimal yarımkürəsi çox işıqlanır
 2- Bakıda yaz fəslidir
 3- Şimal qütbündə qütb gündüzləridir
 E) 1- Bakıda payız fəslidir
 2- Günəş şimal və cənub yarımkürələrini eyni işıqlandırır
 3- Cənub qütbündə qütb gündüzləridir

17. X məntəqəsində obyektlərin kölgəsi cənub-şərqə düşür.

Günün vaxtını tapın:

- A) gecəyarıdır C) günortadan sonradır
 B) günortadır D) günortadan əvvəldir
 E) səhərdir

18. 22 iyun günündə A, B, C məntəqələrində Günəş şüalarının düşmə bucağını müvafiq ardıcılıqla tapın:

- A) 56,5°, 36,5°, 41,5°
 B) 63,5°, 47,5°, 36,5°
 C) 73,5°, 46,5°, 26,5°
 D) 73,5°, 66,5°, 36,5°
 E) 76,5°, 44,5°, 36,5°

19. Yer quru və su sahələrinin günəş şüalarını əks etdirməsi adlanır:

- A) albedo C) udulan radiasiya
 B) cəm radiasiya D) fəal temperatur cəmi
 E) temperatur amplitudu

20. İqlim diaqramına aid olan əlamətləri tapın:

1. Fəsillər aydın bilinir
2. Günəş şüalarının düşmə bucağı il ərzində kəskin dəyişir
3. İqlim tiplərinə bölünür
4. İl ərzində iki hava kütləsi bir-birini əvəz edir
5. Avropa, Afika, Asiyada geniş yer tutur
6. Yağıntı yalnız yağış halında düşür

A) 1, 3, 5 B) 2, 4, 6 C) 1, 4, 5 D) 3, 4, 6 E) 1, 2, 3

21. Qrinviç meridianından keçməklə XXII və II saat qurşaqları arasında ən az və ən çox dərəcə fərqi:

Ən az	Ən çox
A) 22,5°	67,5°
B) 45°	60°
C) 22,5°	37,5°
D) 45°	75°
E) 270°	300°

22 Suarmada istifadə edilməyən çaylar?

1. Nil	3. Ob	5. Peçora	7. Amur
2. Amazon	4. Yantsı	6. Dəclə	8. Lena

A) 1, 2, 3, 5, 7 C) 2, 4, 6, 7, 8
B) 2, 3, 5, 7, 8 D) 1, 3, 5, 6, 8 E) 1, 2, 6, 7, 8

23. SES-lərə aid olan əlamətlər:

1. Tikilisi baha başa gəlir.
2. Qiymətli xammal tələb edir.
3. Təbii şəraitdən asılıdır.
4. Tükənən, bərpa olunan ehtiyatlar istifadə olunur.
5. Təbii şəraitdən asılı deyil.
6. İri şəhərlərə yaxın tikilir

A) 2, 4, 6 B) 1, 3, 6 C) 1, 3, 4 D) 1, 4, 5 E) 3, 5, 6

24. Soyuq cərəyanların səciyyəvi xüsusiyyətləri:

1. Sahil boyunca qalxan hava kütlələri bol yağıntı gətirir
2. Sahil boyunca enən hava kütlələri yağıntının az düşməsinə səbəb olur
3. Sahil boyunca səhra landşaftının yaranmasına səbəb olur
4. Suarmada geniş istifadə olunur
5. Cənub materiklərinin qərb sahilləri boyunca rast gəlinir

A) 1, 4, 5
B) 1, 2, 3
C) 1, 3, 5
D) 2, 4, 5
E) 2, 3, 5

25. Xəritə-sxemdə Afrikanın su anbarlarının düzgün variantını müəyyən edin:

a. Asuan	c. Kariba
b. Volta	d. Viktoriya
	e. Kaborra Bassa

A) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c, 5 - e
B) 1 - a, 2 - b, 3 - d, 4 - e, 5 - c
C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - c, 5 - b
D) 1 - b, 2 - e, 3 - d, 4 - c, 5 - a
E) 1 - e, 2 - c, 3 - a, 4 - c, 5 - b